

DZIEN

**10
GR.**

8 stron

BYDGOSKI

ILUSTROWANY

DRAZ WYDAWNICTWA:

**DZIEŃ POMORZA — DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEŃ KOCIEWSKI
GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEŃ TCZEWSKI
ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOSILEŃSKA — — — — —**

Redakcja i administracja, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 25. Telefon, 22-16, Konto czekowe P. K. O. 206,666.

Najuroczystszy dzień nad Bałtykiem

Wspaniały przebieg Święta Morza w Gdyni

W powodzi flag narodowych, zdobiących miasto, wśród barwnej gali banderowej, wciągniętej na maszty wszystkich, znajdujących się w porcie statków, obchodziła Gdynia wczoraj najuroczystsze swoje doroczne święto — Święto Morza.

Już w przeddzień na ulicach widać było wzmożony ruch, raz po raz przybywały wycieczki, popularne pociągi ze wszystkich stron kraju zwoziły rzesze uczestników pięknego obchodu. O godz. 15.30 powitano na dworcu czcigodnych gości, — sędziwych weteranów Powstania Styczniowego.

Miłych gości, którzy przybyli do Gdyni po raz pierwszy zbiorowo, powitano na dworcu gdyńskim niezwykle serdecznie. Na peron wyległy liczne organizacje miejscowe ze sztandarami i kwieciami, oraz przedstawiciele miejscowych władz. Przybywający z powstańcami pociąg powitano uroczystym marszem. W specjalnym wagonie na Święto Morza do Gdyni przyjechało 10 uczestników powstania 1863 r., wśród nich dwie weteranki. Wraz z wycieczką weteranów na uroczystości gdyńskie przybyło grono członków Towarzystwa Opieki nad Weteranami z kierownikiem wycieczki red. mjr. Dunin-Wąsowiczem na czele.

Po wyjściu z pociągu sędziwi goście zatrzymali się na peronie, gdzie przemówił do nich p. Komisarz Rządu Sokół. W odpowiedzi na słowa powitania przemówił imieniem grupy weteranów por. Mamert Wandalli. Słów weterana wysłuchała licznie zgromadzona publiczność z głęboką powagą. Przemówienie weterana, nabrzmiałe wzruszeniem i serdecznością, na widok potężnej Gdyni zdwojoną mocą, wywarło duże wrażenie na obecnych. Por. Wandalli mówił ze swadą i głębokim przekonaniem. Mówił o uczuciach, jakie kołacza w steranych sercach ostatnich pozostałych przy życiu uczestników Powstania Styczniowego, o radości, jaką ci ostatni, na widok potężnych zębów najmłodszego miasta Polski odczuwają.

Zgromadzeni na peronie przedstawiciele władz, członkowie Rady Miejskiej, wojskowości, organizacji i publiczność — zgotowali weteranom żywiołową owację.

Z dworca kolejowego przewieziono miłych gości do pensjonatu „Sadyba” na Kamiennej Górze, gdzie ich zakwaterowano po długiej i męczącej podróży.

Wszystkim weteranom wręczyła na dworcu p. radna Maria Frankowska wiązanki żywego kwiecia.

Oficjalne otwarcie Święta Morza oznajmiła seria wystrzałów armatnich ze szczytu Kamiennej Góry. O godz. 19 w czworoboku stanęły na placu przed basenem Prezydenta oddziały wojskowe, Morynarki Wojennej i PW. W środku zebrał się przedstawiciele władz, wśród których znajdowali się pp.: wojewoda pomorski mfn. Raczkiewicz, dowódca floty admirał Unrug, prezes Zarządu Głównego L. M. i K. gen. Kwaśniewski, komisarz Rządu Sokół, dowódca obrony wybrzeża kmr. Frankowski, przedstawiciele organizacji, związków i społeczeństwa.

Na mównicę wszedł p. dyr. Wachowiak, który w imieniu Komitetu Święta Morza wygłosił okolicznościowe przemówienie. Po ostatnich słowach wzniesiono okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzplitej. Jej Władz i Li gi Morskiej, po czym przy dźwiękach hymnu narodowego wciągnięto na znak otwar-

cia dorocznego Święta Morza w Gdyni chorągiew o barwach narodowych.

W sobotę wieczorem, jako w pierwszym dniu uroczystości Święta Morza, ulicami miasta przeciągnął barwny korowód grup symbolicznych, żywo oklaskiwany przez tysiączne rzesze publiczności.

Główne uroczystości

Główne uroczystości Święta Morza odbyły się w niedzielę w godzinach przedpołudniowych i południowych. Od wczesnego rana ulicami miasta przeciągały oddziały wojska, organizacyj i różne przybyłe zewsząd delegacje. Punktem zbornym był obszerny plac u nasady mola Południowego, gdzie z prawej strony wzniesiony został piękny ołtarz polowy. Dookoła ołtarza stanęły w obszernym czworoboku szeregi wojska, organizacji PW. i WF., stowarzyszenia, młodzież, delegacje oraz tysiączne rze-

sze publiczności. W pobliżu ołtarza znajdowały się ławy dla przedstawicieli władz, instytucyj i społeczeństwa.

Malowniczy widok przedstawiał również basen Prezydenta, gdzie skupiły się wszystkie kutry rybackie, odświętnie przybrane banderami oraz statki żeglugi przybrzeżnej. Tuż przy nabrzeżu, groźny i majestatyczny, stał najnowszy i najpotężniejszy nasz okręt wojenny — kontrtorpedowiec „Grom”.

Powitanie Głowy Państwa

Punktualnie o godz. 10.15 wszedł do basenu O. R. P. „Mazur” z powiewającym na maszcie godłem Głowy Państwa. Na pokładzie okrętu znajdował się Pan Prezydent Rzplitej, któremu towarzyszyli pp. wicepremier Kwiatkowski, admirałowie Świrski i Uarug, wiceminister Sokołowski, wojewoda pomorski Raczkiewicz, gen. Kwaśniewski, komisarz Rządu Sokół i inni.

Na cześć przybywającego P. Prezydenta R. P. zgromadzone tłumy wzniosły entuzja-

styczny okrzyk „Niech żyje”, orkiestry zaś odegrały hymn państwowy.

Po przycumowaniu „Mazura” do nabrzeża obok przystani motorówek, pokład opuścili pp. wicepremier Kwiatkowski, wiceminister Sokołowski, gen. Kwaśniewski i komisarz Rządu Sokół, udając się na nabożeństwo przed ołtarz polowy. Pan Prezydent w towarzystwie obu admirałów wysłuchał mszy św. na okręcie.

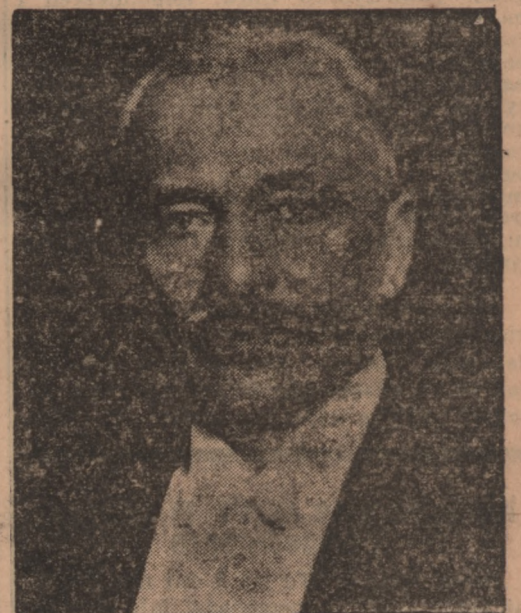
Ks. Biskup Morski celebrowa nabożeństwo

Wśród ogólnego skupienia wszedł na stopnie ołtarza w lśniących szatach liturgicznych J. E. ks. biskup morski dr. Stanisław Okoniewski i zaczął odprawiać uroczyste nabożeństwo pontyfikalne. Ks. biskupowi asystował liczny kler z ks. prałatem Roszczyniańskim i ks. kanonikiem Turzyńskim na czele.

Na wprost tronu biskupiego zajął miejsce pod biało-czerwonym baldachimem p. wicepremier Kwiatkowski, w pierwszym rzędzie krzesła zajęli miejsca pp. wicemin. Sokołowski, wojewoda Raczkiewicz, gen.

Kwaśniewski, dyr. Martin. Kom. Rządu Sokół, prezes Izby Przem. - Handlowej Tor, kilku wyższych wojskowych i inni. Osobno po prawej stronie ołtarza zarezerwowano miejsca dla sędziwych bojowników o wolność weteranów z r. 1863.

W trakcie nabożeństwa, w którego czasie pienia kościelne wykonały połączone chóry gdyńskie pod batutą prof. Betlejewskiego z towarzyszeniem orkiestry, J. E. ks. biskup Okoniewski wygłosił podniosłe kazanie, w którym wezwał cały naród polski, aby łącząc się z pracą ludzi morza,

Tegoroczne Święto Morza w Gdyni uświetnił swoją obecnością Pan Prezydent Rzeczypospolitej.

tworzył i gruntował wspólnie z nimi potęgę Polski nad Bałtykiem.

Nabożeństwo zakończono odśpiewaniem hymnu „Boże coś Polskę”.

Musimy mieć siłę zbrojną na morzu i kolonie

Ze stojącej opodal mównicy wygłosił następnie przemówienie prezes Zarządu Głównego L. M. i K. p. gen. Kwaśniewski. Nawiązując do słów prezesa F. O. N. p. gen. Sosnkowskiego, mówca zaakcentował z mocą, że dwóch rzeczy Polska potrzebuje nieodzownie: wzmocnienia swej siły zbrojnej na morzu i — kolonij. Poruszając problem kolonialny, p. gen. Kwaśniewski wskazał na prawa Polski do obszarów kolonialnych, wynikających z jednej strony ze świadczeń, jakie ponosiliśmy na rzecz kolonii niemieckich pod zaborem pruskim, z drugiej zaś — z najistotniejszych żywotnych potrzeb gospodarczych naszego kraju.

Kończąc, p. gen. Kwaśniewski zameldował Panu Prezydentowi Rzplitej, że 600 tysięcy pionierów morskich i kolonialnych każdej chwili stoi pod Jego rozkazami.

Wielki jest rachunek strat naszych na Bałtyku, ale musimy go odrobić

Przemówienie p. wicepremiera Kwiatkowskiego

Po przemówieniu gen. Kwaśniewskiego, na mównicę wszedł p. wicepremier Kwiatkowski. Słów jego w głębokim skupieniu słuchały tysiące ludzi, ze wszystkich stron Polski zebranych nad polskim brzegiem bałtyckim. A były to słowa pełne wiary i zdrowego optymizmu, tego optymizmu, który dla Gdyni tylokrotnie już okazał się proroczy.

P. wicepremier mówił o Święcie Morza, wśród tylu innych rocznic i świąt — tak wielkim i tak bardzo dla nas pennym. W dniu tego święta myśli i uczucia całej Pol-

ski zwracają się zgodnie ku najmłodszemu i najmilszemu naszemu miastu — ku Gdyni, która wytrwale i czujnie trzyma straż nad polskim morzem.

Tu nad morzem zmagają się najróżnorodniejsze dążenia, tu ściera się historyczne pobojuwisko idei i woli narodów. Daliśmy się na morzu wyprzedzić, rachunek strat naszych na Bałtyku jest wielki i bolesny. Ale istnieją możliwości odrobienia tych błędów i strat o ile starczy nam na to hartu siły.

Następnie p. wicepremier wskazał na

to, co już w tej dziedzinie zostało zrobione, a zrobiono bardzo dużo na przestrzeni tych zaledwie kilkunastu lat. Tu, w Gdyni daliśmy dowód, że jesteśmy w stanie zgodnie pracować, a rzetelny rezultat tej naszej pracy, wyrosły z konieczności gospodarczych, trwać będzie na wieki.

Uroczystość na molo zakończyło odśpiewanie hymnu państwowego i hymnu Bałtyku, po czym p. wicepremier wraz z towarzyszącymi mu osobami udał się na pokład kontrtorpedowca „Grom”.

(Dalszy ciąg na stronie 2-iej).

